

LITERATURA I FOTOGRAFIA

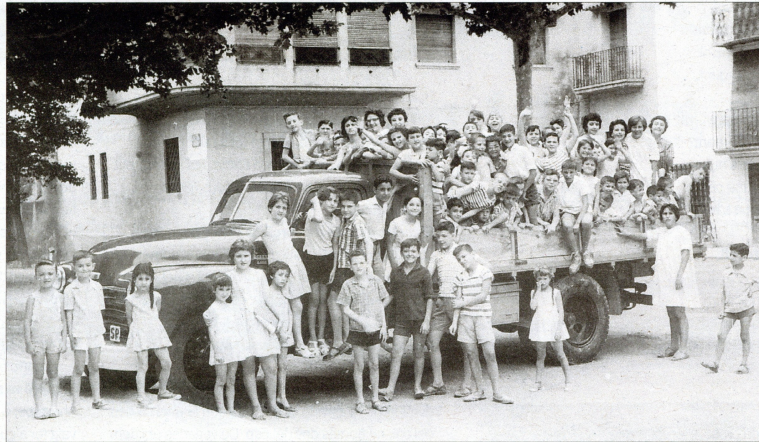
El xertolí Joan Cases, un fotògraf d'àmbit rural que captà el pas a la modernitat

Albert Curto i Laura Tienda ens apropen en un llibre el llegat fotogràfic desconegut de Cases, que ens permet conèixer la vida quotidiana i els actes festius especialment a Xerta, però també de molts pobles del Baix Ebre i la Terra Alta, des de finals dels anys 50 fins a principis dels 70

Xerta Andrea Capilla

Partits de bàsquet femeníns, els correbous, balladores de jota, proves de gimcana, la riuada de 1961, la nevada de 1963, l'ambient a l'interior dels cafès de l'època, botigues i estancs tradicionals, treballadores de la Cooperativa, el molí de l'Assut, l'Era o convits familiars i cerimònies com comunions, són només algunes de les fotografies del xertolí Joan Cases, que ens mostren la vida quotidiana de la Xerta dels anys 60. I és que per mitjà de les fotografies podem viatjar al segle passat per a observar detalladament com es vivia i com eren els actes festius, socials, religiosos i polítics de l'època. *Joan Cases, la memòria local* és el vuitè llibre dels arxivers Albert Curto i Laura Tienda, que forma part de la col·lecció 'Finestres al passat', publicada per Onada Edicions i l'Arxiu Comarcal del Baix Ebre, que vol reivindicar i donar a conèixer els fotògrafs del territori, a través dels quals s'il·lustren els modes de vida de la societat ebrenc.

Joan Cases Peguerols (Xerta, 1913-1999) va ser un fotògraf autodidacta, que va fer de la seua afició la seua professió. Del seu extens fons fotogràfic, amb més de 70.000 imatges, els autors distingixen dos sèries d'interès: "**d'una banda, aquelles fotos que ens marquen una època**

Imatge dels xiquets i xiquetes de Xerta enfilats al camió del Morellano a principis dels anys 60. / CEDIDA

pretèrita, amb personatges icònics com poden ser la castanyera o la barquera; i d'altra banda, aquelles que ens mostren la dècada del 1960, les quals reflecteixen l'atmosfera de jovialitat i il·lusió que es respirava". Tant Curto com Tienda exposen que el xertolí és "**un bon exemple de fotògraf d'àmbit rural**" i detallen que el seu mètode de treball era visitar les localitats ebrencs per a captar els actes festius.

De fet, és gràcies a les fotografies de Cases, pràcticament desconegudes, ja que només van ser difoses en algun programa de festes de Xerta, una exposició monogràfica als baixos de l'ajuntament del municipi, la revista local *Xàrata* i unes jornades culturals a Amposta, i d'aquí l'interès pel llegat del xertolí, a través del qual podem conèixer la realitat d'aquells anys a poblacions del Baix Ebre i la Terra Alta com Tivenys, Roquetes, Horta de Sant Joan, Prat de Comte, Bot o Gandesa, entre d'altres.

A més, l'abast cronològic del fons fotogràfic de Cases retrata l'època de

ple canvi entre la tradició i la modernitat i els xocs culturals que es van viure en aquella època. En este sentit, en la selecció d'imatges que recull el llibre apareix una fotografia de la família Antonio Baldomero en què es mostra un dels mitjans de transports típics d'aquells anys: els carros amb vela. Tot just, en la dècada dels 60 va marcar-se l'inici de la decadència i quasi total desaparició d'este antic mitjà de transport, que va quedar substituït pels automòbils. Tant és així, que Cases va retratar

com la festivitat de Sant Cristòfol quedava eclipsada pels tres únics camions operatius del municipi, els quals captaven tota l'atenció dels xiquets i xiquetes de Xerta, que s'enfilaven al camió del Morellano, com si es tractés d'un trofeu.

A més, entre les fotografies seleccionades de Cases, apareix el primer reportatge a l'interior de les Coves Meravelles de Benifallet, la vinguda de Franco l'any 1966 per a inaugurar el controvertit monument de la Batalla de l'Ebre a Tortosa, així com un dels costums per excel·lència de Xerta: menjar la fogasseta el Dijous Jardi, el jovent gaudint dels cavallets ambulants, la cercavila amb disfresses d'Horta de Sant Joan, la convivència en l'espai urbà de les persones i els animals com la imatge en què apareix un bou, una dona i una xiqueta a l'abeurador de Tivenys.

Tot un conjunt d'estampes que mostren la memòria local entre els anys 50 i els 70, anys en què es concentra el seu període de major activitat. I és que Cases va haver de deixar la fotografia poc després com a conseqüència, primer, de la malaltia de la seua dona, a qui calia atendre, i després, per un seguit d'operacions als ulls. Així, durant els darrers 20 anys de la seua vida, Cases va estar allunyat dels objectius i les càmeres i no va exercir de fotògraf. ■